

รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม

ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑

วันพุธที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ชั้น ๒๘

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย	ประธานกรรมการ
๒. นางวิมล ศรีจันทร์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาเด็ก
ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	กรรมการ
๓. นายสุชิน คำกระเด็น
ผู้อำนวยการกองนิติการ
ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	กรรมการ
๔. นายวัลลภ นาคบัว
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม	กรรมการ
๕. นายนิติภัทร แสงพัฒน์
หัวหน้ากลุ่มนิติการ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
ผู้แทนสถาบันนิติวิทยาศาสตร์	กรรมการ
๖. นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา
นักวิชาการยุติธรรม ๘ว
ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กรรมการ
๗. พันตำรวจโทวิชิต อุปะละ
พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ๘ว
ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ	กรรมการ
๘. นายชัยยุทธ ศิวาลักษณ์
นิติกร ๘ว กองนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส.
ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส.	กรรมการ

/ ๕. นางเพ็ญรวี...

๘. นางเพ็ญวิ มาแสง กรรมการ
นิติกร ๘ ว สำนักงานวางทรัพย์กลาง
ผู้แทนกรมบังคับคดี
๑๐. นายวรรณชัย บุญบำรุง กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายปกครอง รักษาการในตำแหน่งกรรมการร่างกฎหมายประจำ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๑. นายพุดพิงษ์ เลิศสถิตย์ กรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มนิติบัญญัติและองค์กรอิสระ
ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๑๒. นางศิริพร รัตนโกสม กรรมการ
รักษาการหัวหน้ากลุ่มนิติกร
ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ กรรมการ
๑๔. นางสาวรินวดี สุวรรณมงคล กรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๕. นางสาววิวรรณ จตุรพิชพร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หัวหน้ากลุ่มพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
๑๖. นางสาวขวัญชนก เทพวงศ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นิติกร ๕ สำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๗. นางสาวจุฑามาศ พิทยศักดิ์งาม กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นิติกร ๓ สำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- ผู้ไม่ได้มาประชุม (ติดราชการ)**
๑. นายณรงค์เดช สรุโฆษิต กรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ กรรมการ
๓. นางปาริณา ศรีวนิชย์ กรรมการ
๔. ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส กรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์ถาวรวัชร หอนพรัตน์ กรรมการ

/มติที่ประชุม...

มติที่ประชุม ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการแก้ไขรายงานการประชุมตามข้อสังเกตของ คณะกรรมการและมีมติรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่ได้แก้ไขตามข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องภารกิจที่รัฐ/ฝ่ายบริหาร ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๑๗ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

ฝ่ายเลขานุการ ฯ ตามที่คณะกรรมการกำกับและติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายชูศักดิ์ ศิรินิล) เป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่ติดตาม ดูแล และเร่งรัดการดำเนินการตามภารกิจของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใน กำกับฝ่ายบริหาร ในการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลแล้วรายงานผลการดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเป็นระยะเพื่อทราบ ได้มีมติให้ส่วนราชการและ หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยใช้รูปแบบรายงานที่กำหนด ตามแบบ กตธ. ๐๐๑-๐๐๖ และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามที่เสนอ และคณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำสั่งนัดประชุม ครั้งที่ ๒ ในวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ นั้น มีเรื่องที่เกี่ยวข้องที่กระทรวงยุติธรรมได้เสนอไว้และเกี่ยวเนื่องกับแผนพัฒนากฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายที่ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา (ครบกำหนดวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒) มี ๓ ฉบับ ได้แก่ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ต้องออกกฎหมายรองรับ ตามมาตรา ๔๐ กฎหมายกำหนดรายละเอียด เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอยู่ระหว่างดำเนินการร่างพระราชบัญญัติ มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. และร่างกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูป กระบวนการยุติธรรม พ.ศ. และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ต้องออกกฎหมายรองรับ ตามมาตรา ๘๑ (๓) ประกอบมาตรา ๓๐๘ กฎหมายจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย อยู่ระหว่างการรับฟังความเห็นของร่างฯ โดยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งมีสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นฝ่ายเลขานุการ

ประธาน กล่าวโดยสรุป คือ เป็นการติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับและ ติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกระทรวงยุติธรรมจะต้อง เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวข้างต้นให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ทั้งนี้ มีประเด็น ขอสอบถามว่า การเสนอให้แล้วเสร็จนี้หมายถึงใครเป็นผู้เสนอและเสนอต่อใคร

ฝ่ายเลขานุการ ฯ ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่ประธานคณะกรรมการกำกับและติดตามการ ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ได้สอบถามฝ่ายเลขานุการ ฯ ในที่ประชุมเช่นกันว่า

หมายถึงผู้ใด...

หมายถึงผู้ใดและการจัดทำให้แล้วเสร็จนั้น หมายถึงขั้นตอนใด ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ในที่ประชุมได้ชี้แจงว่า หมายถึงคณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอไปยังรัฐสภาให้แล้วเสร็จในกำหนดเวลาดังกล่าว

ประธาน ดังนั้น จึงหมายความว่า เป็นระยะเวลาจากคณะรัฐมนตรีไปรัฐสภา ไม่ใช่จากกระทรวงไปคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้น ระยะเวลาจากกระทรวงไปคณะรัฐมนตรีไม่มีกำหนดไว้ ซึ่งเข้าใจว่าหากเป็นร่างพระราชบัญญัติโดยทั่วไป เมื่อรัฐสภารับหลักการ และส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จะใช้เวลาพิจารณาประมาณ ๓ - ๔ เดือน ซึ่งเมื่อคำนวณระยะเวลาแล้วต้องส่งร่างกฎหมายดังกล่าวออกจากกระทรวงอย่างช้าประมาณสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ในส่วนของร่างกฎหมาย ทั้ง ๓ ฉบับ ดังกล่าวนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรมและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนากฎหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว และมีกำหนดเวลาแล้วเสร็จภายในสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ เช่นกัน

ประธาน ดังนั้น ระยะเวลาดังกล่าวจึงถือว่าสอดคล้องกันแล้ว

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอเรียนเพิ่มเติมว่าระยะเวลาดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญต่อฝ่ายบริหาร เนื่องจากจะมีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตรวจสอบดูแลในเรื่องดังกล่าว และเข้าใจว่าสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีการจัดทำตารางรายชื่อกฎหมายและกำหนดเวลาเพื่อเป็นการตรวจสอบ เพื่อประกอบการพิจารณาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงอาจมีรายชื่อร่างกฎหมายเพิ่มเติมขึ้นมา

ประธาน หากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อทักท้วงประการใด ที่ประชุมจะได้พิจารณาในภายหลัง

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ร่างกฎหมายของสำนักงานกิจการยุติธรรมมี ๒ ฉบับนั้น ขอเรียนว่าส่วนที่กระทรวงยุติธรรมได้รับมาจากคณะรัฐมนตรีมีฉบับเดียวคือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ซึ่งปรากฏอยู่ในแผนพัฒนากฎหมายของกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๑ และเข้าใจว่าคณะกรรมการฯ ต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปกฎหมายนั้น เป็นส่วนที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งมีสำนักงานกิจการยุติธรรมโดยนายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

✓ **มติที่ประชุม** ที่ประชุมรับทราบ และขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานกิจการยุติธรรม และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ การจัดทำแผนนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ ของส่วนราชการต่าง ๆ (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

ฝ่ายเลขานุการฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำแผนนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ และเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อรวบรวมกฎหมายต่าง ๆ ของส่วนราชการให้สอดคล้อง

กับนโยบาย...

กับนโยบายรัฐบาลและคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ในการนี้ฝ่ายเลขานุการฯ เห็นว่ามีกฎหมายบางฉบับเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนากฎหมาย จึงได้นำเสนอต่อที่ประชุม โดยจัดทำเป็นรูปเล่ม (ร่างแผนนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีไว้ประกอบการอ้างอิงต่อไป โดยเนื้อหาจะเป็นไปตามที่กระทรวงยุติธรรมได้เสนอไว้แล้ว ปรากฏอยู่ในนโยบายที่ ๑ กฎหมายตามนโยบายฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประเทศกฎหมาย และนโยบายที่ ๘ กฎหมายตามนโยบายการบริหารจัดการที่ดี

ประธาน เป็นการรวบรวมรายละเอียดทั้งหมดที่แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ได้เสนอไว้ ทั้งนี้ แต่ละส่วนราชการจะต้องดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ แผนพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) ร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ. (สำนักงานกิจการยุติธรรม)

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม สืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ พุธที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องเพื่อทราบ ข้อเสนอของคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ และการเข้าร่วมการสอบสวนของพนักงานอัยการ พ.ศ. ตามที่สำนักงานกิจการยุติธรรมเสนอว่า ควรจะเสนอแยกเป็น ๒ ร่างหรือไม่ ซึ่งผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมได้รับว่าจะนำไปพิจารณาและรายงานที่ประชุมคณะกรรมการฯ ทราบต่อไป ในการนี้สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการปรับปรุงโดยแยกร่างดังกล่าวออกเป็น ๒ ฉบับ ตามข้อสังเกต และได้เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ. เป็นฉบับแรก เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาในครั้งนี้แล้ว ส่วนอีกฉบับคาดว่าจะเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาประมาณปลายเดือนสิงหาคม สำหรับหลักการของร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ตามที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๕/๑ เนื่องจากเดิมเมื่อพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานได้ยึดทรัพย์สินเพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีไว้แล้ว เจ้าของทรัพย์สินจะขอคืนทรัพย์สินได้ต่อเมื่อมีการสั่งฟ้องคดีแล้ว แต่เนื่องจากสิ่งของบางอย่างอาจไม่มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบเป็นพยานหลักฐาน จึงควรเปิดโอกาสให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของนั้นได้ก่อน และตามมาตรา ๘๕/๑ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า “การสั่งคืนสิ่งของตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งโดยมิชักช้าโดยอาจเรียกประกันจาก

ผู้ยื่นคำร้อง...

ผู้ยื่นคำร้องหรือกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้บุคคลนั้นปฏิบัติ และหากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือบุคคลดังกล่าวไม่ยอมคืนสิ่งของนั้น เมื่อมีคำสั่งให้คืน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจยึดสิ่งของนั้นกลับคืนและบังคับตามสัญญาประกันเช่นว่านั้นได้ วิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้ยกร่างกฎกระทรวงดังกล่าวขึ้น โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

- คำว่า “สิ่งของ” หมายถึง สิ่งของที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีโทษทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด และยังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี (ข้อ ๑)

- การกำหนดบุคคลผู้มีสิทธิร้องขอ หมายถึง เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในการใช้ ครอบครอง ยึดหน่วง หรือสิทธิเรียกร้องอื่นตามที่กฎหมายรับรอง รวมถึงผู้เช่าซื้อ ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก ผู้จัดการมรดกในการที่จะจัดการเพื่อประโยชน์แก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกทุกคน และการยื่นคำร้องจะต้องแสดงหลักฐานแห่งการเป็นเจ้าของหรือแสดงถึงสิทธิที่ตนมีอยู่เหนือสิ่งของนั้น (ข้อ ๒)

- รายละเอียดคำร้อง (ข้อ ๓)

- การดำเนินการภายหลังเมื่อได้รับคำร้อง ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี พิจารณามีคำสั่งโดยไม่ชักช้า และหลักการที่สำคัญคือการสั่งคืนสิ่งของต้องไม่กระทบต่อการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง (ข้อ ๕)

- การพิจารณาว่า กรณีใดบ้างที่จะคืนสิ่งของโดยไม่มีประกัน หรือโดยมีประกัน หรือโดยมีประกันและหลักประกัน โดยเทียบเคียงกับกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ส. และ ปปง. (ข้อ ๕)

ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดทำร่างกฎกระทรวงฯ มีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภานายความ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ฯลฯ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการยกร่างกฎกระทรวงดังกล่าว

ประธาน ขอให้ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมยกตัวอย่างประกอบการพิจารณา

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ในกรณีที่อาจมีสิ่งของที่พนักงานสอบสวนได้ยึดไว้จากการกระทำความผิด เช่น กรณีรถเฉี่ยวชนกันมีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตและมีการยึดรถคันดังกล่าวไว้ ตามหลักการเบื้องต้นของกฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดว่า หากไม่มีความจำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานก็สามารถขอคืนสิ่งของนั้นได้ โดยอาจมีการถ่ายรูปปรุร่องรอยเฉี่ยวชนดังกล่าวไว้เป็นพยานหลักฐานแทน ซึ่งกฎหมายเพียงแค่เปิดช่องให้เจ้าหน้าที่สามารถมีดุลพินิจว่าจะคืนสิ่งของให้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ หากเห็นว่าสิ่งของนั้นจำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในภายหลังก็สามารถปฏิเสธไม่คืนได้

ฝ่ายเลขานุการฯ ตามข้อ ๒ ของร่างกฎกระทรวงฯ หากมีบุคคลหลายรายอ้างสิทธิต่างกันยื่นคำขอดังกล่าวในเรื่องเดียวกันจะมีหลักเกณฑ์การพิจารณาคืนสิ่งของนั้นอย่างไร

/ผู้แทนสำนักงาน...

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ตามข้อ ๖ ของร่างกฎกระทรวงฯ มีหลักเกณฑ์ว่าให้พนักงานที่รับคำร้องขอ มีอำนาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่เห็นสมควรเพื่อพิสูจน์สิทธิของตนก่อน มีคำสั่ง หากไม่พอใจก็สามารถอุทธรณ์ต่อไปได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาตาตัญญ์ ออรุ่งโรจน์ ประเด็นแรก กรณีตามตัวอย่าง หากมีการถ่ายรูปปรดคันที่เกี่ยวชนนั้นไว้และคืนสิ่งของให้เจ้าของไปแล้ว ในระหว่างที่รับคืนไปจะมีเงื่อนไขอย่างไรหรือไม่ เพราะบางครั้งการถ่ายรูปไว้อาจไม่สามารถเก็บรายละเอียดได้เพียงพอ และอาจส่งผลต่อการใช้เป็นพยานหลักฐาน ประเด็นที่สอง ตามร่างข้อ ๖ ในกรณีผู้ยื่นคำร้องหลายรายอ้างสิทธิต่างกัน ควรกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การพิจารณาคำร้องของผู้ที่อ้างสิทธิต่างรายหรือไม่เพียงใด เพื่อป้องกันการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานหรือเพื่อให้ผู้ใช้ดุลพินิจสามารถพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว เช่น อาจกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานว่าให้พิจารณาถึงผู้มีกรรมสิทธิ์ก่อน

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ประเด็นแรก ตามข้อ ๖ ของร่างกฎกระทรวงฯ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งอนุญาตให้คืนสิ่งของแก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน หรือกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้ยื่นคำร้องปฏิบัติก็ได้ ส่วนประเด็นที่สองตามข้อ ๖ ของร่างกฎกระทรวงฯ บัญญัติไว้คล้ายคลึงกับตามที่กรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ เพียงแต่ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนเท่านั้น แต่เป็นแนวปฏิบัติว่าการพิสูจน์สิทธิ อาจต้องพิจารณาถึงการมีกรรมสิทธิ์ก่อน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑ วรรคแรก ซึ่งบัญญัติว่า “ในระหว่างสอบสวน สิ่งของที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ซึ่งมีโทษทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ถ้ายังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี เจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้” นั้น มีประเด็นสอบถามว่า การขอคืนสิ่งของดังกล่าวหมายถึงการขอคืนสิ่งของในชั้นสอบสวนก่อนที่จะมีการฟ้องคดีใช่หรือไม่ หากใช้เฉพาะชั้นสอบสวนแล้วเหตุใดจึงต้องผูกเงื่อนไขว่าสิ่งของนั้นต้องยังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี ดังนั้นหากเป็นกรณีที่มีการสืบพยานหลักฐานล่วงหน้าไว้ก่อนมีการฟ้องคดี จะมีผลอย่างไรหรือไม่

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑ ไม่ได้บัญญัติผูกเงื่อนไขกรณีที่มีการสืบพยานหลักฐานล่วงหน้าไว้ เพียงแต่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า สิ่งของที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ซึ่งมีโทษทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ถ้ายังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี เจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณีให้สามารถคืนสิ่งของในชั้นสอบสวนได้ และเมื่อคืนสิ่งของไปแล้ว หากกรณีมีเหตุจำเป็นต้องใช้สิ่งของนั้นในการสอบสวน

/หรือแสดง...

หรือแสดงเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณีก็สามารถแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตคืนสิ่งของได้ (ข้อ ๑๗(๑))

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในเรื่องของแบบและการใช้ถ้อยคำของร่างกฎกระทรวงฯ ซึ่งจะประสานกับผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมเกี่ยวกับข้อสังเกตต่าง ๆ เพื่อรับพิจารณาคำเนินการต่อไป

ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่เสนอว่าหากมีหลักการต่างกันควรแยกออกเป็น ๒ ฉบับ และสำนักงานกิจการยุติธรรมได้พิจารณาแยกร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ และการเข้าร่วมการสอบสวนของพนักงานอัยการ พ.ศ. ออกเป็น ๒ ฉบับ ตามข้อสังเกตดังกล่าวด้วยแล้วใช่หรือไม่

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ทั้งนี้ ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับการเข้าร่วมการสอบสวนของพนักงานอัยการ พ.ศ. จะได้นำเสนอต่อที่ประชุมในครั้งต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมเห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงกำหนดวิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ. ตามที่สำนักงานกิจการยุติธรรมเสนอ

(๒) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กรมบังคับคดี)

ผู้แทนกรมบังคับคดี โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบางส่วนยังมีข้อขัดข้อง ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม อันทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เพื่อให้กระบวนการโอนทรัพย์สินมีทะเบียนหรือเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ทำให้การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว และเพื่อเป็นการคุ้มครองให้ผู้ซื้อห้องชุดจากการขายทอดตลาด ไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ก่อนการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ เนื่องจากความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นของเจ้าของเดิม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ นิติบุคคลอาคารชุดอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายส่วนกลางและค่าปรับปรุงเกินส่วน ทำให้ผู้ซื้อไม่อาจชำระได้ และไม่สามารถมีหนังสือรับรองภาระหนี้มาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ กรมบังคับคดีจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยเพิ่มมาตรา ๓๐๕ จดว่า ดังนี้

“เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีทะเบียนหรือเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือควบคุมทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียนพนักงานเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อโอนทรัพย์สินหรือแก้ไขทางทะเบียนนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

การโอนกรรมสิทธิ์ในห้องชุดที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้โดยไม่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับ”

ผู้แทนสำนักงาน...

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม มีข้อสังเกต ๒ ประการ ประเด็นแรก ในส่วนของพระราชบัญญัติอากรชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มีการแก้ไขเมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมี ๒ มุมมองว่าควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบพระราชบัญญัติอากรชุดอาจต้องพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย ส่วนประเด็นที่สอง กรณีที่ระบุว่า ไม่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายส่วนกลางก่อนการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ เท่ากับใครซื้อมาจากการขายทอดตลาดไม่ต้องนำหนังสือปลอดหนี้มาแสดง แต่เนี่ยยังคงค้างอยู่ จะทำให้ลูกหนี้ฟื้นความรับผิดชอบหนี้เดิมด้วยหรือไม่

ผู้แทนกรมบังคับคดี นิติบุคคลอากรชุดสามารถฟ้องได้ ซึ่งจะเป็นหนี้ของบุคคลผู้เป็นเจ้าของเดิม
ประธาน ไม่ทราบว่าได้สอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยแล้วหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงมหาดไทย

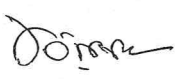
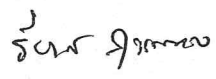
ผู้แทนกรมบังคับคดี ทราบว่าเดิมเคยมีการปรึกษากัน และกระทรวงมหาดไทยได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติอากรชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่ไม่ได้มีประเด็นดังกล่าว กรมบังคับคดีจึงได้เสนอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแทน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นด้วยว่าควรมีการประสานกับกระทรวงมหาดไทยไว้ก่อนจะได้ไม่เกิดปัญหาความล่าช้าในชั้นพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องรูปแบบการเสนอร่างกฎกระทรวงดังกล่าวจะประสานกับผู้แทนกรมบังคับคดี เพื่อรับพิจารณาดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กรมบังคับคดีเสนอ

นัดประชุมครั้งต่อไป วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑

เลิกประชุม เวลา ๑๕.๐๐ น.

ลงชื่อ ผู้ตรวจงานการประชุม	ลงชื่อ ผู้ตรวจงานการประชุม
(นางสาววัณชนก เทพวงศ์)	(นางสาวรินวดี สุวรรณมงคล)
นิติกร ๕	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ